Syonan-to: כיבוש, מטבע והרס האמון

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

בערב 15 בפברואר 1942 נכנע חיל המצב הבריטי של סינגפור לצבא היפני הקיסרי. בתוך ימים קיבלה העיר, שכיהנה יותר ממאה שנה כבירת המסחר של דרום־מזרח אסיה הבריטית, שם חדש, ממשל חדש וזמן קצר לאחר מכן גם מטבע חדש. במשך שלוש שנים וחצי הייתה סינגפור Syonan-to, "אור הדרום", ונשלטה בידי ממשל צבאי שראה באי בסיס אסטרטגי ובאוכלוסייתו מקור לעבודה, לכסף ולצייתנות פוליטית. הכיבוש הסתיים בספטמבר 1945, אך השפעותיו על יחסם של הסינגפורים לכסף, לקניין ולמדינה נמשכו הרבה יותר.

פרק זה בוחן את הכיבוש מנקודת המבט של המרכז הפיננסי. הוא פותח בנפילת סינגפור ובכינון השלטון היפני. לאחר מכן הוא מתאר את כלכלת הכיבוש ואת המטבע שלה, מה שכונה "כסף הבננות" (banana money), שערכו קרס כשהשלטונות היפניים מימנו את הממשל שלהם במכונת הדפוס. הוא פונה אל רדיפת הקהילה הסינית, אל הטבח שנודע בשם Sook Ching ואל "המתנה" הכפויה של חמישים מיליון דולר שסיני מלאיה נאלצו לגייס. הוא עוקב אחר שובו של השלטון הבריטי, אחר ההחלטה שלא להעניק למטבע הכיבוש כל ערך ואחר החקיקה שבאמצעותה ניסה הממשל הקולוניאלי להסדיר את החובות, הפיקדונות והחוזים של שנות הכיבוש. הוא מסתיים בלקחים שהפיק מהניסיון מרכז פיננסי הבנוי על אמון.

הפרק מהווה מקבילה לפרק בכרך על ז'נבה העוסק במלחמת העולם השנייה ובנכסים הרדומים. ז'נבה וסינגפור חוו את המלחמה בדרכים הפוכות: שווייץ לא נכבשה, המטבע שלה שמר על ערכו והבנקים שלה משכו הון מיבשת במלחמה, ואילו חשבון הנפש עם ההשלכות המוסריות והמשפטיות של מעמד זה הגיע חצי מאה מאוחר יותר. סינגפור נכבשה, המטבע שלה הוחלף

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

בנייר שסופו היה חסר ערך, וסוחריה נרדפו ונבזזו. שתי החוויות הולידו זיכרון מוסדי שונה, ובכל זאת שתיהן לימדו שהמוניטין של מרכז פיננסי תלוי במה שקורה לכספי לקוחותיו כשהסדר הפוליטי מתמוטט.

עיקרי הדברים

סינגפור נכנעה ליפן ב־15 בפברואר 1942, ושמה שונה ל־Syonan-to, "אור הדרום". היפנים סגרו או פירקו את הבנקים של מדינות בעלות הברית והחליפו את הדולר המלאי בשטרות צבאיים שכונו "כסף הבננות". כמותם גדלה פי עשרים וחמישה בערך, ואילו המחירים בסינגפור עלו יותר מפי אחד־עשר אלף. במבצע Sook Ching בפברואר ובמרץ 1942 הרג הצבא היפני עשרות אלפי גברים סינים. לאחר מכן נאלצו סיני מלאיה לגייס "מתנה" של 50 מיליון דולר, ומתוכם 22 מיליון דולר נאלצו ללוות מ־Yokohama Specie Bank. אחרי הכניעה היפנית ב־12 בספטמבר 1945 קבע הממשל הצבאי הבריטי (British Military Administration) שלמטבע הכיבוש אין כל ערך והשיב את הדולר המלאי, ואילו פקודות מאוחרות יותר שיערכו מחדש את חובות הכיבוש לפי סולם מדורג. הניסיון הותיר בסינגפור העדפה מתמשכת לכסף מגובה במלואו, ליתרות חזקות ולמדינה המגינה על ערך החסכונות.

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.